

IAGTTAGELSER
OVER
ARACHNIDER

I TRONDHJEMS OMEGN

AF

V. STORM

L.

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKABS SKRIFTER. 1898. NO. 7

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1898

LAGTAGER

ARACHNIDER

1 THRODLENS OGEN

V. STOR

DET KGL. NORSKE VITENSKABES SÆLSKAB

ARBEJDETS FORLAG

1908

I.

Clerck, Aranei Suecici 1757.

Westring, Araneæ Suecicæ descriptæ 1861.

Blackwall, a History of the Spiders of Great Britain &c. 1861—64.

Thorell, Remarks on Synonyms of European Spiders 1870—73.

Thorell, On European Spiders 1870.

Robert Collett, Oversigt af Norges Araneider 1876.

Otto Herman, die Spinnen Ungarns 1878.

Becker, Les Arachnides de Belgique 1882.

Hansen, „Spindeldyr“ (i Zoologia danica) 1885.

Disse Værker har været benyttet ved Studiet.

Disse Notitser vedrører kun de egentlige Araneer og Opilioner. Kundskaben om deres Udbredelse hertilands og især i det nordenfjeldske er endnu temmelig mangelfuld. Det væsentligste Bidrag hertil er Collett's „Oversigt af Norges Araneider (i Chria. Vidsk. Selsk. Forh. 1876), der omfatter Citigradæ, Saltigradæ, Laterigradæ & Orbitelariæ, i hvilket Arbejde også findes nogle Angivelser for Thronhjems Omegn, dels efter Forfatterens egne Jagttagelser, dels efter Boheman (i Westrings Araneæ suecicæ); om Opiliones findes en Opsats i vort Selskabs Skrifter af Ellingsen, men den omhandler hovedsagelig kun det søndenfjeldske.*)

De her følgende Bidrag anser jeg for ganske ubetydelige; men de er også kun et Resultat af 1 Sommers Undersøgelser på et indskrænket Område, nemlig Mostadmarken og tilstødende Del af Selbo samt Thronhjems nærmeste Omegn. Da Thronhjemsfjorden er antaget som Nordgrændse for flere Arter, der uden Tvivl forekommer længere mod Nord, vilde det have været af større Interesse

---

*) Under Udarbejdelsen fik jeg ihænde: Einige Fundorte für Araneiden im südlichen Norwegen von Embr. Strand (aus den Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesellsch. in Wien, 1898).

at undersøge Trakterne nordenfor Fjorden, men Tiden har endnu ikke tilladt dette. Imidlertid syntes Mostadmarken med sin Afveksling i Beskaffenhed at være ganske righoldig, idet jeg under et Ophold af 6 Uger alene i denne Trakt fandt omkr. 70 Arter af Araneider, foruden talrige ubestemte, og flere, som forhen kun var fundet sparsomt søndenfjelds.

Særlig var *Lycosidernes* Familie rigt repræsenteret:

Dolomedes fimbriatus (Clerck) forekom som Unger meget hyppigt i Cariceter og Myrer; som voxen traffes den ikke på mange Steder, men på en enkelt Localitet, i Skoven strax syd for Gården Viken, på en Myr fandtes ($\frac{5}{8}$) på en ganske kort Strækning en Koloni af antagelig omkr. 100 af dens kuppelformede Væv med en indbyrdes Afstand af 3—4 Meter, altid med en Hun ved hver og undertiden med Æggekapsel eller udslypne Unger, men ingen Hanner. Ikke på noget af disse Exemplarer, der var ganske uslidte, såes de Tverstreger og hvide Punkter på Bagkroppen, hvorved den gjerne sees afbildet, og på mange næsten eller slet ikke de lyse Bånd på Siden af Abdomen; hos disse sidste er Benene temmelig stærkt sortringede eller plettede og det således, at denne Benenes Tegning altid var stærkere, jo svagere Abdomens Sidebånd var. Også Formen af Cephalothorax er noget forskjellig, og måske ligger i nævnte Varieteter Overgange til *Dol. plantarius*, der (efter Collett) er en „ikke skarpt begrændset Art“, som rigtignok skal mangle Bånd på Thorax (Thorell, remarks synonyms), hvilket ikke var Tilfældet med de her fundne.

Pirata piraticus (Clerck) var overmåde almindelig i Mostadmarken, ligesom på de fleste myrede Steder, og løber med de hvide, kugleformede Ægkapsler fra Våren til Høsten. Den gik helt op til Trægrænsen på Vennafjeldet.

Pirata hygrophilus Thor., forhen kun fundet på en enkelt Localitet i Landets sydligste Del, syntes ikke at være sjelden i Mostadmarken. Ligeledes har jeg Exemplarer, som jeg må holde for *Pirata uliginosus* Thor.; også kun fundet en enkelt Gang i Landet (Hvaløerne, Coll.)

Trochosa (*Tarentula*) *ruricola* (de Geer) forekom på nogle Localiteter i Mostadmarken og især ved Bredden af Selbosøen

stor Mængde under Stene, nedgravet i sine Huller, eller om Dagen krybende over Veie; også nær Throndhj. fandtes den temmelig hyppig. Meget sjeldnere var *Trochosa terricola* (Thor.)

T. insignita Thor. Af denne sjeldne og arctiske Art mener jeg at have taget et Par Exemplarer i Mostadmarken.

Af *Trochosa cinerea* haves 1 Ex. blandt ældre Samlinger, fra Kysten udenfor Fjorden.

Tarentula inquilina (Clerck) fandtes kun få Gange, i Nåleskove i Mostadmarken.

Tarentula pinetorum Thor. forekom kun på Vennafjeldets Myre, nær Grangrændsen (omkr. 540 M. o. H.)

Tarentula andrenivora (Walck.), som kun var fundet på et Par Steder i Landets sydligste Del, forekom ligeledes kun på de højere liggende Myrer.

T. nemoralis (Westr.). Denne smukke og let kjendelige Art fandtes flere Gange nær Byen (Ladehammeren), men ikke i Mostadmarken; måske har den helst Tilhold i de laveste Regioner.

T. aculeata (Clerck). Meget hyppig på Høifjeldsmyrene, men trafkes aldrig lavere.

T. pulverulenta (Clerck). Almindelig i Nåleskovene i Mostadmarken.

T. cuneata (Cl.) forekom temmelig sparsomt sammesteds som foregående; forhen ikke fundet nordenfjelds.

Af den arctiske *Lycosa atrata* Thor. toges et Par Exemplarer på det øverste af Vennafjeldet (700 M. o. H.), krybende på *Salix herbacea*.

Lycosa paludicola (Cl.). Ikke sjelden nær Throndhj. (Bymarken) og i Mostadmarken.

Lyc. arenaria Koch hører til de almindeligste Arter og forekommer også i Mængde i Byens mindre bebyggede Gader, hvor den i Modsætning til de andre Arter ofte træffes høit oppe på Husvægge og i Kroge lig Orbitelarier. Den forekommer især om Høsten på de samme Steder som *L. amentata*, der træffes i større Mængde om Våren.

Lyc. monticola (Cl.) trafkes ret hyppigt i Mostadmarken.

Lyc. thoracica n. sp.: *Femina cephalothorace alto acutangulo, colore fere toto flavo, margine summo tantum et regione ocellorum radiisque in medio nigris; abdomine in fundo rubro-nigro, nigro-albidoque piloso; pedibus longioribus, flavis, distincte nigro-annulatis et maculatis, coxis citreis, immaculatis. Regio vulvalis rosacea. Longitudo totius corporis 8 mm.*

Denne Art, hvis Hunner fandtes hyppigt på det højeste af Vennafjeldet (henv. 700 M. o. H.) på tørre Steder, og hvoraf her er givet en kort Diagnose, synes at udmærke sig fra alle andre ved det næsten helt gule Cephalothorax, på hvilket kun en Flek om Øjnene samt 3—5 fra Midten udstrålende smale Flækker på hver Side tilligemed den alleryderste Rand er sort. Desuden er det usædvanligt høit og skarpt som et Tag, der ovenpå er smalt fladtrykt. En rosenrød Farve på Vulva og dens Omgivelser er iøjnefaldende.

Lyc. palustris (Lin.). Almindelig; i Mostadmarken såes den især i Skarer langs de små Elve og gik, især når den blev jaget, langt ud på Vandets Overflade.

Lyc. herbigrada (albolimbata Westr.) fandtes i Mostadmarken sparsomt samt nær Byen, på sandige Steder ved Fjorden.

Lyc. nigriceps Thor. (saccigera Westr.) er også en meget almindelig Art, også i Byens Udkanter, og er den lettest kjendelige af alle ved de lysegrønne Ben og Kropsbånd.

Lyc. lugubris (silvicola Westr.). I Mostadmarken på tørre Steder i Skovene, hyppig.

Lyc. lignaria (Cl.). Ikke sjelden i Mostadmarken under Bark samt på et enkelt Sted på en Stenrøse, hvor den allerede på Afstand var let kjendelig ved de lange Bagben og den stålgrå Farve (ligesom *Ægcoconen*), men overmåde vanskelig at gribe.

Lyc. norvegica Thor. Til denne Art må jeg henføre nogle Exemplarer, som toges på Vennafjeldet.

Lyc. amentata er den almindeligste af alle og træffes undertiden i Marts og i April med Æg.

Lyc. pullata forekommer dog i størst Masse såvel på tørrere Bakker som især på Sphagnum, ofte i store Skarer lig Myrer, navnlig i Mostadmarken.

Af *Saltigradæ* er *Epiblemum cingulatum* (Clerck) hyppig på beboede Steder udenfor Skovtrakterne, således inde i Throndhjems By på Vægge på Solsiden allerede i Slutningen af Marts; ligeledes var den hyppig på Huse i Humleviken og såes også på enkeltstående Udhuse i Mostadmarkens Skove (300 M. o. H.). I ringere Mængde forekommer *E. scenicum* på lignende Localiteter, dog neppe i Skovegnene.

Attus terebratus (Cl.) forekommer i Byens Udkanter på enkelte Localiteter ofte i stor Mængde; ligeledes såes den i Humleviken samt i Mostadmarken, hvor også *Attus pubescens* (Walck) trafes på nogle Steder, sparsomt.

Attus arcuatus (Cl.), som kun var fundet sjelden i det sønden-fjeldske, syntes ikke at være sjelden i Mostadmarken ligesom *A. falcatus* og *A. erraticus*, af hvilke den førstnævnte heller ikke var fundet nordenfjelds.

Euophrys reticulatus sammesteds, sparsomt; ligeledes *Dendryphantes rudis* (Sundev.), begge forhen kun fundet enkelte Gange sønden-fjelds.

Af *Laterigradæ* forekom i Mostadmarken: *Philodromus aureolus* ganske hyppigt, især på Nåletræer, samt *Philodromus elegans* (Blackw. pl. 5, f. 57), som hidtil kun var fundet ganske sjelden hertillands, og (på Jorden) den endnu sjeldnere *Phil. dispar* Walck. (Blackwell, Spiders of Gr. Brit. Pl. 5, f. 55); fremdeles *Thanatus oblongus*, som er meget almindelig overalt (også på Nordsiden af Fjorden), og *Thanatus formicinus*, sparsommere men op til Høifjeldet.

Misumena vatia (Cl.), som forhen kun var fundet i Landets sydlige Dele, var ganske hyppig i Mostadmarken i flere Varieteter: Den stærkt gule Varietet på Aspetræer, de næsten snehvide med lysgrønne Bånd, i Birkeskove over 400 M. o. H. Også på Nordsiden af Fjorden har jeg seet den.

Xysticus bifasciatus Koch var ret hyppig i Mostadmarken *X. ulmi* (Hahn) & den sjeldne *X. erraticus* (Blackw.) sammesteds; *X. cristatus* almindelig overalt og *X. pini* (Hahn) i stor Mængde i Nåleskovene; den sidste findes ikke sjelden på Husvægge i Byen, formodentlig didbragt med Ved.

1 Exemplar af den forhen kun enkeltvis i Landets sydligste Del fundne *Coriarachne depressa* (Koch) ved jeg at have fundet i Mostadmarken, men kan ikke nu gjenfinde det blandt mine Indsamlinger; muligens har det været opbevaret sammen med en Del andre, der ved et Uheld tabtes.

Af **Orbitelariæ** fandtes ikke mange Arter i Mostadmarken og mest kun få og unge Individuer, skjønt de især skal have Tilhold i Skovtrakter og mange Arter gå langt mod Nord: *Epeira quadrata* (Cl.) ganske sjelden, *E. marmorea* (Cl.) nogle Gange i unge Individuer, *E. pyramidata* (Cl.) i et enkelt stort Ex. (i Aspetræ), *E. cornuta* ligeledes i nogle unge Individuer, den sjeldne *E. lutea* Koch, som kun var fundet på Dovre, og *E. omoeda* Thor.

Epeira cucurbitina er almindelig overalt, ligeledes *E. diademata* i mange Varieteter, *E. umbratica* især udenfor Skovtrakterne såsom inde i Byen og på Stadsbygden og overalt i Kystegnene.

Cyrtophora conica (Pall.); ganske hyppig i Mostadmarken.

Singa anthracina (Koch), der kun var angivet for Landets sydligste Dele, fandtes ligeledes.

Zilla Strömii Thor. meget hyppig, især i Græsset, men også spindende udenpå Huse.

Meta segmentata (Cl.) er en overmåde almindelig Art såvel de subalpine Skovtrakter (Mostadmarken) som i Kystegnene; *Meta meriana* er meget sjeldnere; den fandtes spindende på Plankeværk i Byens Udkant.

Tetragnatha extensa (Lin.) er overmåde hyppig og varierer meget. Den store grønne Form især i Cariceterne.

Af den artrige Familie **Retetelariæ** er endnu kun få bestemt:

Linyphia triangularis (Cl.) er almindelig i Enge i Mostadmarken o. fl. St.

Linyphia hortensis Sundev. (*L. pratensis* Blackw. Spiders of gr. Brit. pl. 15, fig. 141) er hyppig i Byens Udkanter (f. Ex. i „Dahls Park“) og dens Omegn, på Plankeværk, spindende og parrende sig allerede i Mai. Unger fandtes spindende i November.

Lin. bucculenta (Cl.) (*trilineata* Blackw. l. c. pl. 19, f. 193) træffes ofte i overvintrede, voxne Individuer under Stene tidlig på

Våren (efter Westring senhøstes) i Byens Udkanter og Omegn. Ligeledes har jeg fundet den på Nordsiden af Fjorden (Stadsbygden).

Lin. nebulosa Sundev., Thor. (crypticola Westr.) forekommer i Byens Udkanter.

Lin. alticeps (Sundev.) toges i Mostadmarken.

Lin. minuta Black., Thor. (*L. domestica* Westr. pt.) findes ofte på Husvægge i Byens Udkanter. Spindende og in copula omkr. 1. November.

Theridium tepidariorum Koch, hvis Fædreland ifl. Thorell ikke er kjendt, men som skal forekomme overalt i Drivhuse, spinder også her i Throndhj. hos Gartnere ofte i stor Mængde såvel i Vinduer udenfor Drivhusene som i disse sine lange i alle Retninger gående Tråde, hvori Æggehylstrene hænge og nysudklækkede Unger findes om Vinteren. I Selskab med denne Art forekom en nærstående, som uden Tvivl er *Ther. formosom* (Cl.), sisyphum Blackw. (non Clerck). *Ther. sisyphium* (Cl.), nervosum Blackw. findes også blandt mine Indsamlinger fra Byens Omegn.

Asagena phalerata (Sundev.) fandtes ikke sjelden i Mostadmarken (*Theridium signatum* Blackw. pl. 14, f. 135).

Steatoda bipunctata (Lin.) er meget almindelig såvel i Byen som i Huse i Skovtrakterne, og næsten alle de horizontale Væv i Huskroge skriver sig fra denne.

Pachygnatha Listeri Blackw. og *Pach. de Geeri* Blackw. fandtes ikke sjelden i Mostadmarkens Cariceter.

Turbitellarierne har uden Tvivl meget få Repræsentanter nordenfjelds, da en Del af dem findes i gamle Stenbygninger, hvoraf her ikke er mange og de fleste vel også tilhører et sydligere Klima:

Tegenaria domestica er neppe meget almindelig nordenfjelds og er mest funden i Stalde og Fjøsbygninger.

Tegenaria Derhami Scop. Thor. har jeg kun truffet i Gartnernes Haver på „Kalvskindet“ og der hovedsagelig i Drivhusenes allervarmeste Afdelinger, hvor den sidder dybt inde i sine Rør i Dørsprækker og Mure og i de Rum, der omgiver Varmerørene, hvor Temperaturen stiger til 40°; men den er overmåde vanskelig at fange.

Af *Segestria senoculata* (Lin.) fandt jeg midtvinters et Hudskelet blandt Støv (i „Kongsgårdens“ Murvægge), men kunde strax bestemme Arten af den ejendommelige Øjenstilling; om Sommeren såes et enkelt levende Individ sammesteds; andetsteds har jeg ikke bemærket den.

Gnaphosa muscorum Thor. (Pythonissa lugubris Westr.). Til denne Art henfører jeg en på Vennafjeldets Plateau og i dets øverste Lier forekommende Arachnide; den fandtes under Stene og Bark og enkelte Gange løbende på Jorden, men, besynderligt nok, med sit Æggespind fæstet til Abdomen på Lycosidernes Vis. Arten var forhen kun fundet på Fjelde, efter Ausserer til 7000', i Tyrol.

En anden, som forekom under Stene lavere nede i Skoven, antager jeg for at være *Drassus* (*Drassoides* Westr.) *villosus*, som forhen kun var fundet på Dovre.

Clubiona pallidula (Cl.) fandtes sparsomt i Byens Omegn.

Af **Opiliones** nævner Ellingsen l. c. 8 Arter, hvoraf kun 1 for det nordenfjeldske, de andre fra enkelte Localiteter i den sydligste Del af Landet (især Kragerø og Fredriksstad). Af disse har jeg fundet 6 ved Thronhj., ganske almindelige.

Phalangium ophilio Lin., *Platybunus corniger* Herm., *Oligolophus morio* Fabr., *Oligolophus alpinus* Herbst (til over Trægrændsen på Fjeldene), *Oligolophus tridens* (*Acantholophus*) meget hyppigt i Byens Udkanter nær Haverne gående over Gaden, især senhøstes, langt ud i November, samt også i Skovene i Selbo og Mostadmarken, *Nemastoma lugubre*, sparsomt og parvis, under Stene, såvel ved Byen som i Selbo.
